

THE ADVENTURE AND THE FORMATION OF THE CRITICAL SPIRIT OF THE
CHILD IN *THE ADVENTURES OF HUCKLEBERRY FINN* BY MARK TWAIN

Elena Marascu

Assoc. Prof., PhD, University of Craiova

Abstract: Life, in the small town of Hannibal, on the bank of the river Mississippi, seems to be so real in a child's vision, in the middle of the XIX century; Huck is the main hero of Mark Twain's masterpiece "The Adventures of Huckleberry Finn", a work that can be considered a valuable historical document of that period.

Childhood, as a first step in forming of a human being is time when child behaves naturally and spontaneously, offering to his life an eternal charm.

The child's maturity does not a certain beginning; the desire of trying new life experiences and acknowledge a critical attitude towards the adults world which imposes an absolute authority supposes to be the beginning of the adventure and critical spirit. These are two of the elements which Mark Twain has developed further more through Huck's character, in his struggle for individual freedom.

Keywords: adventure, maturity, childhood, freedom, critical spirit, attitude

Autobiografia memorialistică și discursul științific ca și cel istoric aduc informații autentice asupra unei realități istorice trăite de eroii săi, supunându-se astfel unei încercări de verificare. Detaliile ce apar în astfel de opere trimit la o anume psihologie, mediu social, cadru geographic, valori culturale și istorice.

Viața în viziunea naivă a unui copil, pare atât de reală în micul său oraș, Hannibal de pe malul râului Mississippi, unde Huck, personajul erou își petrece copilăria pe care Mark Twain a reușit să o descrie monumental realizează din capodopera „Aventurile lui Huckleberry Finn” un document istoric al societății americane la mijlocul sec. XIX.

Mark Twain a înregistrat aceasta viață mai bine decât orice alt scriitor american. Din paginile sale, aparent adresate doar copiilor, se pot descoperi multe amănunte despre relațiile sociale, despre statutul negrilor, despre efectele sclaviei. Sub masca de umorist, descoperim cu surprindere un observator atent, omul preocupat de soarta țării, reformatorul atent, cel care a descoperit lumii tot ce e rău în viață și a luat atitudine. Memoria sa tenace pentru amănunt, privirea sa microscopică și realul său interes pentru aspectele serioase ale vieții fac ca descrierea societății în care s-a născut și a trăit să fie surprinzător de comprehensivă și de precisă.

Fiecare capitol aduce ceva nou în legătură cu oamenii și locurile de-a lungul fluviului Mississippi, în sud. Noi personaje și noi aventuri îl silesc pe Huck să adopte noi roluri, pe măsură ce încearcă să se adapteze cât mai bine, să facă față fiecărei noi situații. Există trei situații, trei aventuri în care comentariul social este puternic. Prima, este cea a celor doi vânători de sclavi care se apropie de plută, în dorința de a-l captura pe Jim și de a încasa recompensa pusă pe capul lui. După ce Huck îi convinge că pe plută se află tatăl său, bolnav de pojar, cei doi sunt atât de înspăimântați să nu ia boala, încât îi pun pe plută câte douăzeci de dolari și se îndepărtează în grabă. Într-adevar, boala este contagioasă și posibilitatea de îmbolnăvire există, dar Twain subliniază teama, spaima cu

Section: LITERATURE

care oamenii îi tratează pe cei bolnavi; în loc să se ofere să tragă pluta la mal, cei doi încearcă să cumpere sănătatea lor cu cele două piese de douăzeci de dolari. Patruzeci de dolari era o sumă importantă la acea dată, dar banii nu pot cumpăra totul. Ajutorul pe care cei doi trebuiau să-l dea nu putea fi înlocuit prin bani, iar Twain surprinde aici o caracteristică perpetuată până în contemporaneitate, există un arhetip uman surprins de pana scriitorului, oameni care preferă să plătească, chiar și un preț mare, în loc să se implice emoțional.

A doua aventură, care este o critică a vieții sociale reprezentată de familia Grangerford și dușmănia lor cu familia Sheperdson. Ca într-o tragedie shakesporeană modernă, Romeo și Julieta sunt de fapt copiii celor două familii, domnișoara Sofia Grangerford și Harney Sheperdson, care se iubesc în ciuda dihoniei dintre familiile lor. Huck spune cititorului cât de respectabilă, cât de civilizată și cât de bogată este familia Grangerford, dar imediat după această relatare el ne spulberă imaginea abia formată, povestindu-ne cum merg la biserică cu puștile pe genunchi și cum îi împușcă fără nici un fel de remușcare pe membrii familiei Sheperdson. În acest fel, Twain subliniază stupiditatea chiar și a celor mai avute și respectate familii, care se pot distruge din cauza unor dușmăni lipsite de orice logică. Și totuși, această tragedie nu poate fi comparată cu cea a lui Shakespeare, pentru că aici, în final, membrii celor două familii se omoară unii pe alții, dar scapă cu viață cei doi îndrăgostiți.

Ultima escapadă care oferă o critică a vieții sociale este cea în legatură cu înșelarea unei întregi congregații de către un escroc. Povestea Regelui cu pirații care vor să se mântuiască este hazlie și naivă, însă izbutește să îi facă pe bieții enoriași să plângă și, când el face aluzie la bani, chiar să facă chetă pentru bunăstarea lui. Această aventură redă nu prostia celor din sud, cât, mai ales, naivitatea credincioșilor și poate fi asimilată cu atacul la adresa religiei din chiar primele pagini ale romanului, când Huck decide că rugăciunea și raiul descrise de domnișoara Watson sunt alternative lipsite de haz la trăznăile lui Tom.

Părerile lui Huck despre religie sunt expuse cu un ton ironic-satiric, iar concluzia e una singură: religia înțeleasă în acest mod, ca o forță manipuloare a maselor de dreptcredincioși naivi, e pierdere de vreme.

Se impune o analiză mai în amănunt a unora dintre aceste situații, pentru a avea un tablou mai exact a criticii făcute de Twain sistemului social și religios al vremii.

Văzând, ca și Voltaire, în Biserică inamicul public nr. 1, Twain îi declară război și îi dezvăluie minusurile și slăbiciunile. Raționalist convins, el refuză să creadă în dogmele și în legendele religioase, cu care a fost el însuși hrănit în copilărie și se amuza copios să le reducă la absurd, ori de câte ori are prilejul, stârnind reacții adverse din partea cititorilor săi, contemporani sau nu. Din această cauză (dar nu numai) *Aventurile lui Huckleberry Finn* a fost supus cenzurii și chiar a fost interzis în școlile americane. Începutul îl făcuse acum o sută de ani conducerea Bibliotecii publice din orașelul Concord, Massachusetts, care scosese cartea din rafturile sale, îndată după apariția sa, pe motiv ca e imorală și periculoasă pentru tineret.

Huck ne este prezentat ca un om care crede numai ce vede; dar această trăsătură a sa este evidențiată nu numai în legatură cu religia, ci și în joaca de toată ziua. De pildă, când Tom și banda sa hotărăsc să joace un joc nou, Huck nu este în stare să-și imagineze o armată arabă în locul porcarilor și a precupețelor, sau nu poate crede că e real convoiul de neguțători spanioli cu încărcătură de diamante, cu peste două sute de elefanți, șase sute de cămile și peste o mie de catâri, pe care îl descrie un Tom entuziasmat, în locul elevilor de la școala duminicală ce organizaseră un picnic, elevi pe care îi vede în fața lui. Acest minus în caracterul său, această lipsă de imaginație, este tot o rezultată a copilăriei sale plină de privațiuni; Huck nu își dă frâu liber imaginației, este un pragmatic în felul său, de teamă ca nu cumva

Section: LITERATURE

imaginația să-i joace feste, să se transforme în realitate. Din această cauză, Huck nu judecă pe nimeni, el nu trage concluzii, ci doar observă și acționează.

Acest accent pus pe rațiune îl ajută pe Twain să critice religia o dată în plus. Huck este învățat să se roage, ca să primească tot ce dorește, dar, când descoperă că se roagă și nu primește nimic în schimb, băiatul decide că rugăciunile sunt un lucru inutil. La aceeași concluzie ajunge și în legătură cu conceptul creștin de a-ți ajuta aproapele, pentru că nu vede nici un mod de a obține vreun avantaj personal imediat.

Când apare tatăl Finn, Mark Twain are ocazia de a lua în răs morala creștină. Judecătorul este eel care susține ideea că familia trebuie menținută împreună și că reforma e mai bună decât închisoarea. Huck este astfel silit să rămână sub tutela tatălui său, judecătorul Thatcher fiind convins că va putea face din acesta din urmă un om bun. Dar urmarea este ilară: nu numai că tatăl Finn se îmbată, dar se îmbăta într-așa un hal încât își rupe brațul. Concluzia la care ajunge cititorul este una singură: în anumite condiții, măsurile radicale sunt necesare, pentru că morala creștina eșuează.

Twain se folosește cu măiestrie de satiră, umor și ironie pentru a face publică aversiunea sa față de practicile religioase. În multe episoade din roman, dezgustul său față de religie este evident, practicile religioase, care sunt în mod tradițional serioase, fiind descrise cu un umor irezistibil. Huck este fie implicat direct în aceste scenarii, fie este prezentat ca martor și ca povestitor al acestor evenimente umoristice. Scriind romanul din punctul de vedere al lui Huckleberry Finn, Mark Twain creează un personaj de o inocență juvenilă și acest lucru îi permite să satirizeze sentimentalitatea și superficialitatea religioasă. Domnișoara Watson și văduva Douglas, gardienii neoficiali ai băiatului, care încearcă să-l „civilizeze”, îl învață diverse concepte creștine, femeile punând accentul pe rugăciune și pe pronia cerească.

În acest mod, Twain critică filozofia religioasă, creând un scenariu în care cele două femei, pe de o parte, și Huck, pe de altă parte, au păreri-juxtapuse asupra unui concept religios și totuși pretind că practică aceeași religie. Twain e de părere că e ridicol ca doi oameni care aparțin aceleiași religii să aibă păreri diferite asupra aceleiași idei religioase.

În timp ce autorul critică ideea religioasă când scrie despre domnișoara Watson și sora sa, văduva Douglas, el ilustrează și ipocrizia celor ce merg la biserică, când îl plasează pe Huck în grija familiei Grangerford, descoperind ipocrizia familiei Grangerford.

Ironia lui Twain pune în contrast două aspecte : cel de a fi membru al unei biserici și cel de a merge la biserică. Grangerforzii și Shepherdsonii, frecventând biserica și laudând calitatea prediciei, apar ca niște familii credincioase. Totuși, respectul lor pentru biserică și pentru practicile religioase rămâne doar la nivelul cuvintelor, nu trece la cel al faptelor. Ca pe tot parcursul romanului, Twain își manifestă și de astă dată disprețul față de ipocrizia celor « credincioși ».

Când Huck și Regele, potlogarul care se aciuiază pe pluta lui Huck pentru ceva vreme, întâlnesc o adunare în Parkville, Mark Twain își valorifică din nou umorul pentru a ironiza pe cei ce practică un anume tip de religie. Cei doi găsesc niște hardughii unde niște predicatori țineau o slujbă religioasă și e interesant de arătat modul de manipulare a mulțimii folosit de acest escroc: „ *Then the preacher begun to preach; and begun in earnest, too; and went weaving first to one side of the platform and then the other, and then a-leaning down over the front of it, with his arms and his body going all the time, and shouting his words out with all his might; and every now and then he would hold up his Bible and spread it open, and kind of pass it around this way and that, shouting:*

-It's the brazen serpent in the wilderness! Look upon it and live!"

And the people would shout out:

-Glory! A-a-men!

And so he went on, and the people groaning and crying and saying amen ¹”

Auzind povestea regelui, toată lumea începe să plângă și unul din mulțime strigă să se facă o cheta pentru el. În cele din urmă, chiar Regele trece prin mulțime, cu pălăria în mână, strângând optzeci și șapte de dolari. Twain satirizează naivitatea credincioșilor înfățișându-i ca fiind creduli, ușor de păcălit și chiar lipsiți de inteligență. Autorul continuă atacurile sale la adresa religiei descriind funeraliile lui Peter Wilks. În această satiră clasică a sentimentalității ritualurilor funerare, Twain îl pune pe Huck să descrie comportarea oamenilor la înmormântare.

Dricarul este descris ca având mișcări „mlădioase și ușoare, ca de pisică....N-am văzut în viața mea un om mai tăcut și mai lunecos ca acesta. Pe deasupra, nu se lipea surâsul de el cum nu se lipește de-o halcă de slănină.”

Descris ca un om morocănos și tăcut, dricarul devine stereotipul exagerat ce reprezintă un simbol comic al dricarilor. În mormântarea a fost înviorată de un cântec la un armoniu hodorigit și, când cuvioșia sa, pastorul Hobson, a început să vorbească, „dinspre pivniță se auzi un tărahoi grozav.” Era un biet câine pe care dricarul l-a amuțit cu o lovitură.

Această descriere comică a unei înmormântări reprezintă un alt atac al lui Twain față de tradiția religioasă. Îngroșând trăsăturile caracteristice ale personajelor ce participă la procesiunea funerară, autorul satirizează una dintre cele mai sobre tradiții religioase.

Mark Twain se folosește într-adevăr de *Aventurile lui Huckleberry Finn* pentru a-și exprima părerile și sentimentele sale în legătură cu religia, departe de a fi atacuri virulente împotriva religiei, ele trebuie înțelese ca fiind doar înțepături comice la adresa practicilor religioase. Scriitorul examinează multe aspecte ale religiei, incluzând tradiții, practici și caracteristici ale credincioșilor. El se folosește din plin de naivitatea personajului său central pentru a pune în discuție, de-a lungul romanului, numeroase aspecte controversate ale religiei, pe care le ironizează cu talent, prezentându-ni-le într-o formă comică.

Huck este forțat în mod constant să-și asume diverse roluri, nu numai pentru a-și apăra prietenul, dar chiar pentru a supraviețui într-o lume în care norma era reprezentată de familia de genul Grangerford. Din cauza asta, rând pe rând, el se prezintă fie ca un orfan, când este primit de familia Grangerford, sau ca un copil ce trăiește cu tatăl său bolnav de pojar, pe o plută, când este oprit de căutătorii de sclavi, sau din nou ca un orfan ce călătorește cu sclavul său, când se întâlnește cu Regele și Ducele. Fiecare din aceste roluri subliniază trăsături ale personalității sale. De pildă, când Buck este ucis, băiatul chiar varsă câteva lacrimi și regretă că s-a lăsat prins într-un joc ce a provocat moartea atâtor oameni, dar în același timp, el își dă seama cât de lipsită de sens era această ură dintre cele două familii, așa-zis respectabile.

Huck este înfățișat mai puțin inteligent sau mai puțin capabil decât în realitate, în momentul în care este confruntat cu alți oameni. Pe plută cu Jim, cititorii uită adesea că au de-a face cu un copil de doar 14 ani, reacțiile sale sunt cele ale unui matur, dar perspectiva se schimbă când apar și alte personaje.

Întâlnirea cu vânătorii de sclavi ni-l înfățișează ca fiind lipsit de putere, de forță fizică, el singur recunoaște că nu e în stare să tragă pluta la țarm; cu toate acestea, alături de

¹Ibid.,p.132 „Atunci predicatorul își începu predica, da' cu foc, nu așa. Trecea de la un capăt la celălalt al podinei, apoi se apleca spre mulțime, bălăbănuindu-și brațele și răcnind cât îl ținea gura. Când și când, își ridica deasupra capului biblia, o deschidea și zbiera învârtind-o în dreapta și-n stânga:

-Iată șarpele viclean din pustie ! Priviți-l și temeți-vă pentru viața voastră!

La care oamenii răspundeau:

-Slavă ție, Doamne! A-a-m-i-n!

Buck, impresia e că este mai matur decât cel de-al doilea, pentru că își dă seama de inutilitatea dușmăniei dintre cele două familii și aceeași impresie, de om matur, o lasă Huck în momentul în care îl vedem alături de Tom. Incapacitatea sa de a-și imagina tot felul de jocuri subliniază de fapt despărțirea de copilărie. Răspunsul imatur, copilăros, apare doar când Huck interacționează cu adulții. Întâlnirea dintre el și cei doi potlogari, Ducele și Regele, e un bun exemplu. Huck și Jim știau amândoi că au de-a face cu niște impostori, totuși nu au curajul să se despartă de ei și edificator e faptul că, în mintea lui Huck, adulții sunt permanent asimilați cu tatăl său, deci persoane de la care te aștepti la ce e mai rău: "*I learnt that the best way to get along with his kind of people is to let them have their own way.*" („Am învățat că cel mai bun lucru e să-i lași să facă cum vor ei, când ai de-a face cu genul acesta de oameni.”)

Conotația lui Twain asupra naturii umane și critica societății continuă prin prezentarea uciderii lui Boggs și a sentimentelor lui Jim față de familia sa. Moartea lui Boggs, împușcarea sa în fata fiicei și a unei mulțimi întregi nu este justificată de nimic, așa că Twain satirizează gloata care nu a fost în stare să acționeze cum ar fi fost de așteptat și subliniază lașitatea oamenilor; colonelul Sherburn, amenințat cu linșajul de o mulțime furioasă, este în stare să îi pună pe toți pe fugă, doar spunându-le cât sunt de lași.

O mare surpriză este pentru Huck momentul în care își dă seama de sentimentele lui Jim pentru familia sa; băiatul este într-adevar surprins să descopere că Jim este om, calitatea aceasta fiindu-i conferită de îngrijorarea sa în legătură cu familia. Povestea în legătură cu bătaia dată fiicei sale Elizabeth, urmată de descoperirea că fata era surdă și din cauza aceasta nu îl ascultase pe tatăl său îi arăta lui Huck că Jim este un tată mai bun decât ar putea fi vreodată propriul său tată, cel care îl amenințase cu moartea.

O altă temă importantă a romanului este reprezentată de intoleranță dintre diversele grupuri sociale. Fără prejudecăți și intoleranță, *Aventurile lui Huckleberry Finn* nu ar avea doza necesară de antagonism ce face romanul atât de apreciat. Samuel Clemens a folosit adesea prejudecata ca piatră de temelie pentru romanele sale; el chiar a afirmat: "Însăși cerneala cu care această poveste e scrisă e de fapt prejudecata fluidă."

Multe sunt grupurile puse în contrast în acest roman. Interacțiunea acestor diverse grupuri sociale formează canavaua pe care Twain își brodează acțiunea. Albi și afro-americanii sunt prezentați tot timpul în contrast. Albi, indiferent de statutul lor social, sunt superiori negrilor. Această prejudecată cea dominat societatea americană nu putea lipsi din evantaiul ironiilor lui Twain. Relațiile dintre Huck și negrul Jim sunt umbrite de prejudecățile celui dintâi, căci, deși lipsit de educație, vagabondul împărtășește convingerea concetățenilor săi albi, că negrii sunt robi din naștere. Autorul folosește o limbă stâlcită, plină de greșeli gramaticale și de "broken English" pentru a sublinia și mai pregnant deosebirea dintre albi și negri.

Într-o notă explicativă pusă la începutul cărții, el precizează că a folosit un număr de dialecte, și anume: „, dialectul negrilor din Missouri, forma extremă a dialectului vorbit de pădurenii din sud-vest, dialectul curent vorbit în districtul „Pike”, precum și patru variante modificate ale acestui din urmă dialect.

Twain folosește argoul pentru a diferenția vorbirea negrilor de cea a albilor. Nu există pe tot parcursul romanului un negru care să pronunțe corect vreun cuvânt, dar acest lucru pur și simplu sporește farmecul acestor personaje. Evident, prin traducere, o parte din șarmul felului de a vorbi al personajelor se pierde, oricât s-ar strădui traducătorii să găsească echivalențe românești.

O altă diferențiere care apare pregnant între albi și negri e cea a gradului de inteligență. Negrii sunt întotdeauna descriși ca fiind creduli, ușor de păcălit și needucați. Scena cu negrul Jim ținut prizonier, în ciuda faptului că fusese eliberat de mult, prin testamentul lăsat

de stăpâna lui, e antologică. Jim e lăsat în colibă, legat, mai multe zile, fără să i se spună mult-râvnita noutate că a fost eliberat de stăpâna lui, numai de dragul aventurii...

Următoarele două grupuri puse în contrast sunt bădăranii și cei educați. În roman, Twain pune aceste două grupuri în interacțiune, folosindu-se de două personaje etalon: Ducele și Regele. Cei doi sunt de fapt niște impostori, care pretind că sunt de origine nobilă; ei încearcă să facă paradă de cunoștințele lor, dar scopul lor este acela de a induce oamenii în eroare și de a le lua banii. Următorul contrast e reprezentat de adulți și copii. Portretele adulților nu au atâta consistență, copiii însă sunt descriși cu atâta forță, încât, vorbind despre Tom și Huck, criticul american Bernard de Voto sublinia că Twain „a dat literaturii americane două personaje nemuritoare...Din clipa când Tom Sawyer s-a ascuns pentru prima dată într-un dulap, iar Huck Finn a pornit spre St.Petersburg, pentru a-și vindeca un neg, aceste două personaje au convins de realitatea lor mai multe minți de toate calibrele și de toate nivelele, decât orice alt personaj creat de romanul american. Căci aici stă fmalmente forța acestor doi băieți: ei au devenit proprietatea tuturor. E de ajuns, pentru a ne convinge, să ne întrebăm o clipă care dintre toate personajele literaturii americane este cel care ne-a lăsat în memorie amintirea cea mai vie...Huck și Tom au îmbogățit inima tuturor cititorilor, oricare ar fi aceștia”.

Nu în ultimul rând, trebuie să amintim de cele două familii puse în contrast, Grangerforzii și Shepherdsonii. Ele sunt asemănătoare până la confuzie, membrii lor sunt descriși ca fiind oameni de vază ai târgușorului, frecventează aceeași biserică și sunt animați de aceeași ură unii împotriva celorlalți.

Intoleranța dintre diversele grupuri sociale permite celor doi, lui Huck și Jim, să fie implicați într-o mulțime de peripeții fermecătoare și palpitate într-o Americă patriarhală de dinaintea războiului civil².

Când nu mai poate suporta restricțiile vieții, indiferent că sunt de natură emoțională sau fizică, el se eliberează pur și simplu și se întoarce la ce crede el că e bine sau rău și la ce-l face fericit.

Din această cauză, una dintre cele mai importante teme ale *Aventurilor lui Huckleberry Finn* este libertatea. Libertate nu numai față de lupta sa interna.paradoxală în definirea binelui și a răului, ci și libertate față de relațiile personale ale lui Huck cu văduva Douglas și tatăl său, ca și libertatea față de instituțiile sociale de guvernământ, de religie și de prejudecăți. De-a lungul romanului, Huck este chinuit de dilema morală în legatură cu ceea ce simte că e bine și ceea ce a fost învățat că e bine. Probabil Huck este singurul personaj în această poveste care operează numai pe baza propriilor convingeri morale. Acest lucru produce o stare conflictuală importantă, când legile acceptate ale societății, .adesea corupte, îi sunt impuse.

Cel mai bun exemplu al conflictului său interior este scurta saexperiență cu familia Grangerford. Ipocrizia acestora devine realmente evidentă în zilele de duminică; atunci, ca niste buni creștini, ei participă la slujba religioasă. Până aici, nimic ciudat sau ipocrit. Dar, pentru că ei se află într-un conflict vechi de treizeci de ani cu familia Sheperdson, participă la slujba cu puștile pe genunchi. În timp ce scena continuă, Twain dezvoltă ipocrizia celor două familii, insistând asupra faptului că ei toți propovăduiau iubirea creștinească față de aproapele său; ironia sa devine și mai tăioasă când pune în contrast pe cei care doar merg la

²Ibid.p.11: Văduva Douglas, m-a luat ca pe copilul ei și a început să mă "sivilizeze"; dar era greu să locuiești în casă toată ziua, ținând seama cât de posomorât de normală și de decentă era vaduva în tot ce făcea, așa că, atunci când n-am mai suportat, am șters-o.

biserică, față de cei care sunt într-adevar buni creștini. Respectul celor dintâi față de biserică rămâne doar la nivelul vorbelor.

O altă libertate pentru care Huck luptă este libertatea față de cele două legături de familie nesănătoase pe care le are. Prima este încercarea de „civilizare” a sa (mai degrabă de socializare sau de domesticire) de către văduva Douglas, iar a doua, dorința lui Huck de a scăpa de furia periculosului său tată. În timp ce văduva Douglas încearcă să-l facă mai bun ca persoană, tatăl său încearcă să-l coboare la nivelul său. Pentru că aceste forțe îl trag în direcții opuse, Huck este obligat să-și găsească libertatea față de fiecare, în mod diferit.

Faptul că Huck încearcă să se "conformeze" semnifică ideea că el este cumva interesat să devină ceea ce e considerat a fi "normal" și asta îi face plăcere văduvei Douglas. Cititorul are impresia că Huck are o recunoștință reală față de văduvă, pentru că aceasta e interesată de binele său, în special datorită faptului că pare a fi singura ce simte acest lucru. Oricum, dat fiind faptul că încercările sale sunt de scurtă durată, se poate presupune că dorința lui Huck de a adera la propriile virtuți domină pe aceea de a deveni suporta, am șters-o în teritorii, civilizat sau de a o mulțumi pe văduvă, că are deja propriul sistem de valori.

În contrast, Huck pare a nu dori să aibă nici un fel de relații cu tatăl său. Într-un anumit punct al povestirii, el nici nu mai știe dacă tatăl său este în viață sau nu și nici nu-i pasă să știe. Din cauza alcoolismului și al comportamentului imprezvizibil al tatălui său, libertatea emoțională față de eleste ușor scăpată de Huck. Ceea ce el trebuie să obțină este libertatea fizică. Pentru că este gelos pe Huck, tatăl său îmbrățișează ideea că Huck încearcă să-și bată joc de el. Din această cauză, folosindu-se de această idee a sa ca o justificare, el îl închide pe Huck și îl folosește pentru propriul său câștig. Pentru un băiat ca Huck, constrângerea fizică este fără îndoială cea mai nesuferită stare în care se poate afla. În acest punct al povestirii, libertatea nu e numai o dorință a sa - este o necesitate.

Ultima, și posibil cea mai importantă căutare a libertății, este lupta pentru eliberarea din instituțiile adânc înrădăcinate ale prejudecăților timpului. Dintre toate lecțiile pe care societatea l-a silit să le învețe, cea mai distructivă a fost aceea că negrii nu sunt oameni. Acest lucru este exemplificat în numeroase feluri pe tot parcursul romanului. Primul este referirea la Jim ca "proprietate". Al doilea și cel mai deranjant este în conversația care explică ciocnirea vasului de plută, când, la întrebarea dacă a fost cineva rănit, răspunsul este "nu, a fost omorât un negru, atâta tot."

Bineînțeles, lui Huck i-ar fi fost mai ușor să accepte aceste idei dacă nu ar fi ajuns să-l cunoască pe Jim ca om și ca prieten. Înaintea prieteniei sale cu Jim, Huck a avut aceeași atitudine față de sclavi ca toata lumea din acel timp. Din cauza prieteniei care s-a înfiripat între el și Jim, Huck este din nou silit să își caute libertatea, de astă dată față de cel mai puternic opresor al libertății - rasismul. Dorința sa de a continua această prietenie interzisă și dorința sa de eliberare față de ideile rasiste ale epocii sale se află la baza celei mai dificile din luptele sale. El descoperă rapid că nu poate doar ignora această problemă, cum a făcut cu regulile văduvei Douglas, și că nici nu poate pur și simplu să fugă, cum a făcut cu tatăl său. Huck de fapt învață lecția rasismului pe care mulți dintre noi trebuie să o învățăm astăzi; nu trebuie să fugi sau să crezi că o poți rezolva de unul singur, tot ceea ce poți să faci e să-ți urmezi glasul inimii și să faci ceea ce este corect.

Deși romanul se încheie lăsând cititorul cu sentimentul că Huck este acum liber cu adevărat, această frază de încheiere implică în mod subtil, dar foarte clar, că lupta pentru libertate este una fără sfârșit.

BIBLIOGRAPHY

- Annan Noel. UNDER VICTORIAN BED, New York: Review of books, Vol. XLII, Nr. 11, 1995.
- Brandt Costius, Jean. INTRODUCTION to the COMPARATIVE STUDY OF LITERATURE, New York, 1968
- Dima Alexandru. PRINCIPII DE LITERATURA COMPARATA, Bucuresti, EdituraEnciclopedica 1977
- Howells, Dean, William, MY MARK TWAIN, New York: Harper and Brothers, 2001
- Macy, John. THE SPIRIT OF AMERICAN LITERATURE, New York, Library Binding 1983
- Solomon Petru. LA IZVOARELE FLUVIULUI, Bucuresti, EdituraAlbatros, 1956
- Sloane David. MARK TWAIN'S HUMOUR: CRITICAL ESSAYS, New York, Garland Publishing, Int. 1993